

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Tavaszdik.

Rügyfakasztó langyos szellő suhan végig a tájon. Életre ébreszti az alvó természetet.

Tavaszdik.

Különösen a városok légkörén túl igen nagy e szó jelentősége. A télen át pihenő kezekben új erő támad. Előkerül a felszer alól a rozsdásodni kezdő eke, kapa és ásó. A téli hónapok alatt néma határt madárcsicseregés, bogárazümmögés élénkíti meg, melyből élesen válik ki az ekebe fogott ökröket nóggató gazda ember hangos szava.

Tavaszdik. Hangos örömtől zeng a halom, róna, ezer kis virág nyílik a völgy ölén, úde kis fejcskéjüket lágyan himbálja, rengeti a csendes alkonyi szél. A susogó langyos fúvalom virágillatot röpített puha szárnyain tovább, tovább. Kezdődik az élet, kezdődik a gazdaembernek is az esztendő. A természet megijed, vidámmá lesz, csak a gazdaember arcáról nem szakad le a komolyság, szomorúság. Azon ott ül, mint fekete felhő, a bánat.

Az eke szarvát tartó gazdának mintha még gondterhesebb volna az arca, mint volt a téien. Minden új barázdánál új sóhajtás tör elő kebléből, minden egyes barázdára vetett tekintete mintha ezt mondaná:

— Hát érdemes e röögöt feltörni? Érdemes újra kezdeni ezt az izzadság munkát, amiből oly kevés a haszon, oly kevés az Isten áldása? Megtörli inge ujjával az élet ekéjétől barázdált homlokát, Istenhez fohászokodva búsan folytatja munkáját.

A kép egy kicsit se túlzott. Tavasz kezdetén, már évek óta nem tognak gazdáink azzal a kedvvel, azzal az igyekezettel és lelkesedéssel a földnek megmunkálásához, amint a munka kezdete megkíváná.

Csüggedés vesz rajtuk erőt; általános a panasz, hogy a gazdálkodás nem fizeti ki magát. Aggódva veti el a gazda a magot: a termésnek ki tudja lesz e ára? Valaha csak attól félték a gazdák, hogy az Isten nem segíti meg munkájukat, félték a fagytól: ma mintha csak másodrendű kérdés volna.

Álljunk meg egy kicsit és gondolkozzunk: mennyiben jogosult a panasz, a félelem.

Hogy a gazdálkodás nem fizeti ki magát, annak legnagyobb részben tényleg a termények alacsony ára az oka, melyről a gazda nem tehet. Ámde tekintsünk körül az egész világon, ez a baj általános. Ez ellen tehát panasz édes keveset segít, ez ellen tenni kell valamit.

Kisgazdáink legnagyobb hibája az egyoldalú gazdálkodás, az egyoldalú termelés. Akkor — mikor a búza ára alacsony, pusztán a szenttermés-

ből várni minden jövődelmet, nem szabad. Sok pénzt lehet szerezni a helyes alapokon nyugvó állattenyésztés révén; a tej és baromfi értékesítésével jelentékenyen lehet a jövődelmet szaporítani. Avagy a gyümölcs termeléssel nem lehet e a gazdaság tiszta jövődelmét emelni? Mégis mit látunk, mit tapasztalunk? Állattenyésztésünk csak most kezd emelkedni a hatóság gondolkodása folytán. Gazdáink félnek a tenyész apaállat beszerzésétől, inkább eltagadják a tehenek számát, mintsem azoknak megfelelő apaállat beszerzéséről gondoskodnának. A meglevőket silányan tartják. A gyümölcs nemesítésével mit sem törődnek, a meglevőket nem gondozzák, nem ápolják kellően.

Fektessék tehát kisgazdáink a gazdálkodást helyesebb és szélesebb alapokra, a régi elavult rendszerrel hagyjanak fel. Vajjon ki gondolt nálunk eddig a termény magvak nemesítésére? Évről-évre egy és ugyanazon földből került búzát vet a földműves — igen gyakran annak is a legsilányabbját. Természetes, hogy az ilyen termés is silány marad. Lám Németországban nemesítő szövetkezetek vannak. Az ottani gazda csak kipróbált és kitűnő vetőmaggal látja el földjét.

Ha a földet jól és okszerűen művelik, észszerűen kibaszálják, a vetőmagot jól megválasztják, — az eredmény sem marad el. Itt követ-

Levél.

Magányos álmok csöndes álmodója,
Lelkemnek édes, tiszta, jobb fele
Ugy küzd a lelkem tenger bánatával
Hogy emenjen, hogy felkeressen-e?
S elébe hulljon s csókkal elborítsa,
Parányi tiszta hófehér kezéd
S a míg ezerszer is megáld az ajkam,
Ezerszer jobban megszeresselek.

A mindenem vagy! Társatlan világom
Égyetlen vágya, szent reménye, Te!
Oltára tiszta, fenséges hitemnek,
Magányos lelkem minden öröme,
Imám tárgya, bánatom forrása
Lelkem emésztő tüzek parazsa
S egy eljövendő édes boldog élet
Hőtiszta álma, legszebb tavasza.

Ne mondd nekem, hogy szeretsz, nem
[szeretsz-e?
Csak küld el hozzám a te lelkedet . . .
Szép alkony-órán, ábrándok világán,
Az enyémet ott magadnál leled:
Nyíló akácok friss virágát vitte:
A szárnyát bontó tavasz kincseit:

Neked, ki vagy az álmok királynéja,
Az Ifjúság, az Élet és a Hit!

Zombori Andor.

Emlékek között.

Künt zimankós téli nap. A fergeteg hordja a havat, és ablakomon rémes nőtkat fútyól be a szél. Esthomály van, egyedül vagyok, s borongó gondolatok szállnak agyamra. Valamely megmagyarázhatatlan félelmetes sejtelem gyötör. Hogy előzzen az árnyékok, egy régi ütött kopott dobozt veszek elő szekrényemből és forgatom tartalmát. Legalól kezdem. Hervadt száraz nefelejtis virág akad a kezembe. Régi emlék még valamelyik diákkoncerttről. Majd egy kis selyemzsebkendő, alig tenyérnyi. Azután egy íci-píci csipkefodor. Mesolygok. Mily boldog voltam, mikor egy kis szőke baba, nagy titokban a kezembe csusztatta, egy jelentőségteljes második négyesen. Apró női félelmet talállok. Mintha a cipőcskeből a déli nap perzselő leve fűzne arcomra. A nápolyi farsang egyik bálján csábító, tűzszemű olasz asszonnyal pezsgőt itunk belőle . . . Majd még pár marok virág, táncrendek, színes levelek, melyeken még

most is érzik a parfüm illata. Bohó, boldog órák emlékei. Künt még jobban zúg a fergeteg, szobám elsötétült, a kandelárból kiáradó vörös fény kísérteties szíube von köröttem mindent S amint tovább kutatok, még egy levelet veszek elő. Sima egyszerű papíros, nem érzik rajt illat s a kandeló világánál olvasni kezdem:

Kedves Barátom! Rövid leszek és megpróbálok erős is lenni, hogy ne lássa meg, mily nehéz nekem a bucsúzás, szorosán fogom a tollat, hogy reszkető vonásaim árulói ne legyenek reszkető lelkemnek. Ma már asszony vagyok és nem szabadna Önnek írnom. Tudom jól. Vétek a társadalmi törvények ellen, de vannak a természetnek is örök kilörölhetetlen törvényei, melyeket el csak az törölhetne, aki alkotó, — a mindenek Alkotója. Adósa vagyok önmeg, én, az okozója nagy és keserű csalódásnak. De megígértem, hogy rövid leszek — megpróbálok. Azon a napon, mikor Ön zárva találta házuk ajtaját, a zárt ajtó mögött lezajlott egyike ama rettenetes nagy tragediáknak, melyeket az élet oly gyakran eljátszat velünk. Ezen a napon lettem a menyasszonya az uramnak.

Tudom jól, Ön észrevette, hogy az anyám és még valaki között régóta olyan viszony

kezik a feladat második része: szervezzék az értékesítést.

Fektessék a termények értékesítését szövetkezeti alapra, az értékesítő szövetkezetekből származó anyagi haszon jelentékenyen szaporítja a gazda jövedelmét.

Nincs különben a gazdasági életnek oly ága, ahol szövetkezéssel ne lehetne a mostani helyzeten segíteni.

Egyes vidékeken mily szép eredménnyel dolgoznak már nálunk is a tej, tojás és gyümölcs értékesítő szövetkezetek. — Nem lehetne hasonló szövetkezeteket szervezni, létesíteni?

Időszerűnek tartottam ezeket elmondani most, kezdetén a tavasznak, kezdetén az új gazdasági esztendőnek. Vajha megfontolnák mind ezeket szántás közben földmivelő gazdáink!

A komoly megfontolásnak eredménye bizonyára nem maradna el. Az aratás akkor bizonyosan letörölné a gondot, a szomorúságot, sok arcról elúzná a sötét felhőket.

Létesítsünk tehát terményértékesítő szövetkezeteket!

Szenth Dezső,
gazdasági szaktanár.

Közérdekből.

Sümege általában tiszta városka. Ezt azonban korántsem a lakosság köztisztaságbeli érzékének, hanem elsősorban természetes fekvésének, másod sorban talaja szerencsés alakulatának köszöni. Sümege lejtős oldalon fekszik, tehát egy-egy eső valóságos nagy mosást végez, mert a lerohanó víz a szemetet, hulladékot, piszkot összeszedi és kitarítja a városból.

Talaja pedig olyan szerencsés összetételű, hogy sár kicsiny képződik s ez is szeles vagy napos felnap alatt egészen elszárad. Nincs hát sár, ami a piszkot megköti s heteken át megtartja.

Jó volna, ha ehhez hasonlóan városunk lakossága a tisztaság érzésének

fejlettségét tanúsítaná. Akkor nem öntöznék a szennyest az uccára s nem bocsátaná ki az árkokba. Mert vannak házak, ahonnan állandóan folyik az árokba a piszkos vastag lé. A szemetet sem öntöznék ki a házak elé, sőt az összeverődött szemetet összesöpörné s vele trágyadombját szaporítaná. Megesik az is, hogy a trágyalé is kifolyik s ott gyülemlik össze az ucca árkába. Mindez a köztisztaság és a közegészségügy valóságos arculcsapása.

Sajna, ez a botrányos állapot most mintha emelkedőben volna. Évekkel ezelőtt a hatóság több gondot fordított erre s akik kihágást követtek el a köztisztaság és a közegészségügy ellen, bizony sorra büntette. Most halgatagon tűrik — ezeket.

A rendőrségnek kellene szigorú utasítást adni, hogy az előforduló eseteket hivatalos kötelességénél fogva följelentse s egyszer-másszor a hatóság embereinek is utána kellene nézniök, meg kellene vizsgálniök nemcsak az uccákat, hanem az udvarokat is, hogy az előforduló eseteket megtorolhassa.

*

Közvilágításunk szinten nem felel meg sem a mai kornak, sem Sümege községi helyzetének. Ahol annyi közhivatal, annyi intellegencia és akkora forgalom van, ott bizony nagyobb világításra van szükség. Szaporítani kell tehát az uccai lámpákat s gondoskodni kell arról is, hogy esős vagy felhős napokon, mikor a hold nem mutatja meg képét, szintén meggyújtsák az összes lámpákat, ha a kalandárium holdtöltét jelez is.

Úgy tudjuk, városbíránk foglalkozik az uccai világítás rendezésével, kérjük, valósítsa meg minél előbb. Evvel közelebb viszi Sümeget a városi jelleghez.

*

Egyes házépítések szintén nem felelnek meg a városi jellegnek. Időnkint rámutatunk az egyes esetekre is, igaz, nem igen szívelték meg, de azért ismét rámutatunk egyre: a plébánia-ház

építésére. Illetékes helyen indignálókva panaszkodtak, hogy a plébánia házat a templom uccában görbe vonalban építik majd Megmarad hát az a hétszer görbe falazat? Szinte hihetetlen. Vajon van-e róla Rainprecht Antal jó szág-kormányzónak tudomása? Beleegyezésével, akaratával, rendeletére történik-e ez? És belelenyugszik-e, hogy az unokák unokái is az ő nevével kapcsolatban emlegessék majd a plébánia ház görbe falát, amelyik meggrontja a templom ucca vonalát, itt benn, a plébánia temploma mellett, a város kellő közepén.

A felelőség érte azonban az elüljáróságot is terheli. Az 1904. február 24-én életbeléptetett vármegyei szabályrendelet az elüljáróságnak kezébe adta a hatalmat, hogy a magánépítkezésekbe is beleavatkozhatik s intézkedhetik akár a szolgabírói igénybevételével is, hogy ezek a tűzrendszet, a közegészségügy, a *szépészet* stb. követelésének megfelelően. Tessek hát ennek értelmében eljárni. Közérdekből.

*

Ha már uccáról írunk, nem hagyhatjuk említés nélkül a többször megrótt uccai dombórozásokat sem. Vasárnap alig alkonyul, megkezdődik az örült üvöltés. duhaj legények járják be az uccákat s torkuszkadtaból ordítanak egész hajnalig. A bekés, nyugalomra tért polgárság ijedten ébred álmából, azt hiszi, valami szörnyű veszedelem környékezi házat, míg végképpen felocsúdvá megérti, hogy csak duhaj legények vad nótája az egész. De az édes, az erőgyűjtő álmom oda van. Megbotránkoztató állapot ez. Hozzá úgy látjuk, pár év óta egyre fokozódik. Végső ideje volna, hogy az illetemes tényezők visszafojtsák a jókedvnek ezt a szertelen utálatos kitörését.

Többször irtunk erről, sajnos, arra a tapasztalatra kellett jönnünk, hogy legtöbbször nem csak a szó, hanem az — irás is csak szellő.

állott fenn, amelyet már nem neveznek barátságának. Atyám szegény beteges és elfáult lelkű ember. Az élet küzdelme, súlyos megpróbáltatásai tették azzá. Kis hivatalnok sorból küzdötte magát arra a polcra, amelyen ma áll, és az élet tülekedő küzdelmében, vásári zajában csak egy cél lebegett a szeme előtt, hogy engem, egyetlen gyermekét valaha boldognak lásson. Ha tudná, mily boldogtalan vagyok. És ebben az emberfeletti küzdelemben beteg lett a teste, és megvénült a szíve is. Anyámmal, a szép élni vágyó asszonnyal nem tördött, elhanyagolta és ez volt az oka az én vesztésnek. S az a férfi, aki birta anyám vonalmát, aki be tudta magát fészkelni a szívembe, az a férfi ma az én hitessuram! Együtt ült anyámmal a kereveten, mikor véletlenül a szobába léptem s a hogy egymás mellett ültek, ahogy egymásra néztek, az a csodás tűz ragyogott a szemükben, amelyet egykor mi is ismertünk. Ugye György még emlékszik rá? S ha eddig csak sejtettem a viszonyt, kipirult arcuk, lázban égő tekintetük bebizonyítja, hogy sejtésem valóságos lett. Roskadozó ingatag leptekek hagytam el a szobát s kint megeredtek könnyeim, zokogtam keservesen, sirattam az atyámat. Majd erői

vett rajtam a kíváncsiság, a szomszédos leányzómba hallgatóni kezdtem. Hallottam izzó szenvedélyes szavakat, csókcsattanását s hallottam, amint kinyílt az ajtjuk s belépett rajt az atyám. Pár perc múlva behívtak. És apám ünnepélyes arccal adta tudtomra, hogy *Rátki* úr megkérte a kezemet s ha nekem nincs ellene kifogásom, ők áldásukat adják rám. Kiáltani tiltakozni akartam, de egy láthatatlan kéz ördögi erővel szorította a torkomat, nem tudta szó elhagyni ajkamat, majd anyámra esett tekintetem, kétségbeesett könyörgő tekintete mindent elárult és nekem nem volt erőm, hogy összetörjem ezt a szép hűnös asszonyt, nem volt szívem, hogy halálba fűzzem beteg atyámat, némán bólintottam beleegyezésemre. Ami ezután történt velem, nem emlékezem rá. Ugy tünik minden, a mátkaság szomorú napjai, az esküvő, a pap, a fényes násznép, mint fájó lidércálom . . .

S most asszony vagyok — egy idegen ember felesége, az egész világ előtt. Magamra vállaltam a komédiát és el is játszottam, míg megvált a halál. Tudok mosolyogni is már az emberek előtt, de ha valaha annak a latornak eszébe jutna, felhasználni együttlétünket és az első hitvesi

csókot akarná ajkamra nyomni, érzem, hogy volna erőm megfojtani.

Könyörgöm, bocsássa meg nekem, hogy megfosztottam egy szép álmotól, kérem, feledjen el. Önre még boldogság vár, nincs más imám — mint amit az Ön boldogságért mondok el naponta. Legyen oly boldog, amily boldogtalan én vagyok — minden örömet, amit tőlem elraboltak, legyen az Öné, és azé, aki Önnél majdan az én helyemet foglalja el. Isten vele György! Kerüljön el engem, soha ne találkozzunk, nem akarok az anyám nyomába lépni és tudom, ha összehozna bennünket valaha a végzet, én gyenge volnék. Gyenge akár arra, hogy ellentálljak a szívemnek, akár arra, hogy szembeálljak egy világ elfőitéletével — akárhogy is csak nagyobb lenne az én boldogtalanságom, ha ugyan még lehet nagyobb fájdalom, nagyobb szenvedés, mint aminőt én szenvedek . . .

Margit.

Künn még vadabban tombol a vihar, a kandalóban csak halványan pislog már a tűz s arcomon könnyek perlegnek végig. Talán mert a setétben olvastam,

Löb Ernő.

Tűzoltó egyesületünk érde- kében.

Van Sümegen egyesület — több mint elég. Annai egyesületünk van, hogy ez az állapot már nem is az erők tömörítése, hanem szinte szétforgácsolása.

A lakosság javarésze nagy súllyal is nehezedik ezeknek az egyesületeknek fenn-tartása, mert ne tessék hinni, hogy az évi tagdíjak lerovásával „meglettünk mindent, amivel csak tartozánk”. Ugyanis a legtöbb egyesület évenként vagy kétszer is táncmulatságra, műkedvelőre vagy mi egyébre invitálja a tagokat s oda elmenni és ott költekezni muszáj, mert megkövetelik a divat, gyöngéd presszió, társadalmi, személyes és egyéb tekintetek

Módos családok is sokalják a nagy évi adót, amit különféle egyesületek révén leróniok kell. És sokan szabadulni is akarnak tőle.

Sajnos, legtöbben annak az egyesületnek mondják föl az évi pártolását, amelyre működésének magasatos, emberbaráti volta miatt éppen a legnagyobb szükség van: a tűzoltó egyesületnek. Ennek a humánus, önzetlen célokat szolgáló s önfeláldozással járó egyesületnek megalakulása idején volt másfél száz pártoló tagja. Ma van 70, azaz hetven. Persze azóta alakult egynehány társadalmi egyesület, megsokasodott a tagdíj s — szabadulni éppen ennek a nélkülözhetetlen egyesületnek a kötelékéből szabadultak

Évről-évre apad a pártolók száma, holott az egyesületnek szertára fölépítéséből még nevezetes adóssága is van. A választmánynak máris gondot okoz, hogy a pártoló tagok rohamos csökkenésével miképpen tudja fenntartani az egyesületet s felve gondol arra az időre, midőn szégyenszemre be kell csuknia a szertár kapuit s a kulcsot átadni a városbíró úrnak.

Hát érdemes közönség, akinek vagyonáért, életéért tűzbe rohan az a tűzoltó, nagy éhietelenség volna, ha ez megtörténne. Szégyene volna a város intelligensebb lakosságának, szégyene az egész városnak. A választmány rajta is lesz, hogy ez be ne következék. Újra tagokat óhajt toboroztatni, mint ezt a folyó évi március hó 26-án tartott gyűlésében elhatározta.

Avval a kérelemmel fordulunk hát Sümeg érdemes közönségéhez, ne utasítsa el a gyűjtő-ívet, amely csekély támogatást kér ennek a közhasznú, nélkülözhetetlen és önfeláldozó, nemes társadalmi célokra alakult egyesületnek. Mert ez komoly hivatást teljesít a vagyonnak, az életnek megmentésére s nem pusztá paradéra alakult.

Legyen hát nyitva szívetek, hisz jó magatokért nyitjátok ki azt.

— **Bérmálás.** Bérmálás lesz június elején Sümegen és vidékén. Maga *Hornig* Károly báró megyés püspök osztja ki a bérmálás szentségét a hiveknek. *Június 1-én* áldozócsütörtökön a sümegi, 3-án Sümegen a csabrendeki és gümörői, 4-én Káptalanfán a káptalanfai és szegvári, 6-án Sümegen a csehi, gógánfai és mihályfai, 7-én Nyirádou a nyirádi és halimbai plébánia hivei részesülnek bérmálásban.

H I R E K.

— **Anyakönyvi hivatalok megvizsgálása.** Sós Pongrac állami anyakönyvi felügyelő a hét folyamán megvizsgálta a sümegi, nyirádi, bazsi és gógánfai anyakönyvi hivatalokat. Ez idő alatt Sümegen tartózkodott s innen rándult ki az egyes községekbe.

— **A bíróság köréből.** A király Ilnatovics Aladár alsó-vereckei kir. albirónak a keszthelyi kir. járásbíróshoz való áthelyezését megengedte.

— **Ümesteri szakvizsga.** A Szombathelyen tartott ümesteri szaktanfolyam vizsgája március 24-én ért véget. Tizenheten vizsgáltak, köztük Horváth János sümegi ümester, aki a vizsgát szép eredménnyel állta meg.

— **Magyar nev.** Pezenhoffer Sándor zala-szentgróti illetőségű veszprémi papnövendék vezetéknevét *Padányira* magyarosította.

— **A hegyközség közgyűlése.** A sümegi Baglyas hegy községe március 26-án tartotta tavaszi rendes közgyűlést. Bánfi Alajos hegybíró üdvözölte a szép számban megjelent tagokat s a közgyűlést megnyitotta. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után a hegybíró ismertette a múlt év lefolyását. Jelentést a gyűlés tudomásul vette. A számadás 843 K 80 f bevétellel szemben 835 K kiadást tüntet föl, maradt tehát 8 K 80 f. Számvizsgálók a számadást rendben találták, erre *Erekly* István pénztáros a fölmentést megkapta. Számvizsgálóként ismét *Dervarics* Istvánt, *Talabér* Károlyt és *Kiss* Antalt választották meg. A költségvetést a múlt év m. djára állapították meg. A haraszt össze-visszaliggatásának meggátolására a választmány fölhívta a városbíró figyelmét. Kimondotta a közgyűlés, hogy a szokásos hegyi misét ezután is a temető kapujánál mondják. Végül az elnökö hegybíró felkérére kötötte a gazdáknak, hogy a hegyi utak jó karban való tartása érdekében maguk is tegyenek valamit s ezután a gyűlést elszlatta.

— **Fogynak.** Kovácsics János nyug. uradalmi szanartó, volt 48-as honvéd őrmester, e hó 21-én meghalt 80 éves korában Nagykanizsán.

— **Tűzoltók gyűlése.** A sümegi önkéntes tűzoltó egyesületnek választmánya március 26-án gyűlést tartott, *Mojzer* József egyesületi-elnök vezetésével. Ezen megállapította az 1905-re szóló költség-előirányzatot, amelyet a közgyűlésnek elfogadásra ajánl. Az évi közgyűlést április 9-ikének délután 2 órájára tűzte ki. A ruhaalap számadásának megvizsgálására *Bánfi* Alajost, *Kellemen* Károlyt drt és *Talabér* Károlyt kérte föl. Végül tekintettel a pártoló tagok rohamos apadására, elhatározta, hogy aláírási ívet bocsát ki új tagok gyűjtésére.

— **Országos vásár.** A sümegi bőjtközépi országos vásárt március 28-án tartották meg. A kirakó vásár közepes nagyságú volt, ellenben a marhavásár nagy volt. Fölhajtottak vagy 4000 darab marhát s ebből eladásra több mint 1000 darab került.

— **Somlyói őskori sírok.** Somlyó hazánk legérdekesebb ősterülete, hol gazdag nyomok hagytak az őskor minden alakulása. *Darnay* Kálmán évtizedek óta gyűjti össze a Somlyón előkerülő őskori emlékeket. Sümegi múzeumának már több részét megtöltötték a Somlyón előkerült régiségek, de a rendszeres ásatást kizárja a szőlőkultúra, mely hazánk legjobb borát termeli s így meg kell égedni a szőlőforgatás és bujtás alkalmával előkerülő érdekes régiségekkel. A közelmúltban a szőlőmunkások ismét érdekes őskori sírokra találtak s az itt lelt őskori leleteket, mintegy 560 darabot behozták *Darnay* Kálmán sümegi múzeumába. A leletek között legérdekesebb egy gazdag urnasír, mely 430 bronzkiszert és gyöngymellékletet tartalmazott. A kisebb-nagyobb gyöngyök sötétkék üvegből valók, sárgakörös díszítéssel. Az ékszerek zöme bronzkarikákból áll, melyeket részint nyakdisz gyanánt hordtak, a nagyobbak pedig

a tunikaszerű ruha szelvébe voltak bevarrva. Érdekes a másik csontvázsírban lelt két teljesen jó állapotban levő vaslándzsa is. Nagy számban kerültek elő agyagtól készült fonálorsók és orsógombok, háló és szövőszéknehezékek, kisebb-nagyobb csuprok, fálak stb. A lelet kora a Kr. előtti 1000 év, a vaskor eleje, az úgynevezett hal-tatti kor. *Darnay* a leleteket a nyár folyamán felküldi a Nemzeti Múzeumba lerajzoltatás végett.

— **Elcsatolás.** Zalaegerszegen március 27-én tiszti értekezletet tartottak *Csertán* Károly alispán elnökletével. Ezen fölmerült az eszme, hogy *Szalapa* községet a mihályfai körjegyzőségből a törjéhez csatolják. Mielőtt az elcsatolás dolgában végképpen állást foglalnának az illetékes körök, előbb megkérdezik a mihályfai körjegyzőséghez tartozó községeket: mit szólnak az elcsatoláshoz.

— **Tanulmányi kirándulás.** A nagykanizsai felső kereskedelmi iskola növendékei *Bun* Sándor igazgató és három tanár vezetésével virágvasárnapján tanulmányutat tesznek a Gutmann cég országsszerte ismert ipartelepének megtekintése végett *Beliscére*. A keresk. iskolák az utóbbi időben fölgazgatótól utasítást kaptak, hogy első sorban a hazai iparintézményeket tanulmányozzák, ne pedig a külföldieket. A beliscei ipartelep különösen alkalmas arra, hogy a leendő kereskedő fogalmat alkotasson magának arról, hogy a hazai faipar milyen irányban fejlődött az utolsó évtizedekben. A Gutmann cég vendégszeretetének köszönhető az intézet, hogy ez a tanulmányi kirándulás lehetővé vált.

— **A jövő évi választók.** A belügyminiszter körrendeletet intézet valamennyi központi választmányhoz, az országgyűlési képviselőválasztók 1905. évi névjegyzékének kiigazítása illetve az 1906. évre érvényes névjegyzék elkészítése tárgyában. E körrendeletben felhívja a központi választmányokat a szükséges intézkedések haladéktalan megtételére. Az ideglenes jegyzék elkészítése céljából tartandó ülés lehetőleg április 15-ike előtt, legkésőbb azonban április 15-én összehívandó. Az ideglenes névjegyzéket május 5-én feltétlenül már ki kell tenni közszemlére.

— **Bazaltbánya a Szent György hegyen.** A soproni *Hüttinger* és *Társas* cég ajánlatot tett *Tapolca* község elüljáróságának, hogy hajlandó a Szent György hegy mogyorósi oldalát bazaltbánya céljából 30 évre kivenni és azért évi 600 korona bért fizetni. A községi képviselő testület folyó hó 18-án tárgyalta ez ügyet és elhatározta, hogy egy bizottságot küld ki azon célból, hogy ez az ajánlattevő céggel lépjen érintkezésbe, tárgyalja meg vele a dolgot és tegyen arról a képviselő testületnek jelentést. A kiküldött bizottság folyó hó 23-án a cég képviselőjével értekezletet tartott. A cég nevében megjelent *Sonnenschein* József és a bizottság abban állapodott meg, hogy a képviselő testületnek teendő jelentés szerint a bérlet idő 30 év lenne, oly kikötéssel, hogy 10 év leteltével bérlet, ha az üzem nem volna reá nézve megfelelő, felmondhat. Az első 10 évre fizetne a bérlet, évenként 600 koronát, úgy azonban, hogy ha a produktum mennyisége felülhaladná vagononkénti 60 fillérjével a 600 koronát bérlet vagononként 60 fillér többletet fizet; de tekintet nélkül a 600 korona bérösszegre, ha egyáltalán nem, vagy csak kevés mennyiségű követ bányász, az évi 600 korona minden esetben biztosítva van.

Ha az üzemet 10 éven túl is folytatják, úgy hasonló föltételek mellett vagononként 1 korona, illetve 1000 korona évi bérösszeg fizetendő. A cég kiküldöttje 100 korona bánatpénzt tett le a községbíró kezébe.

A terv szerint a bánya létesítése, a sodronypálya felállítása mintegy 120 ezer koronába kerül a cégnek. A legközelebb megtartandó képviselőtestületi gyűlésen a dolgot megtárgyalják és ha a szerződést megkötik, úgy még ebben az évben üzembe veszi a bérlet a bányát. A bánya forgalmi akadályt

nem fog képezni, mert a kőszállítás a rapolkai, esetleg a tapolcai állomásra sodronypályán történik.

— **Megszüntolett hidvámszedés.** Folyó hó 14-én történt meg a zalaszentgróti ugynevzett „Vámhid”-nak a megyei ügyi bizottság jelenlétében a megye részére való átvétele, amelyben a hidvámszedési jog eddig felerészben báró Harkányi Andor és Béla zalaszentgróti nagybirtokosokat, felerészben pedig Batthyányi Lajos gróf kistányi birtokost illeti. Kívánatos is volt már a forgalmat igen békítő hidvámszedésnek mielőbbi megszűnése, amennyiben az ily módon befolyt összeg a hid tatarozására évente szükséges összegnek csak igen csekély részét fedezte. Fent említett naptól kezdve a közlekedés a hidon ingyenes. A megye — mint hírlík — tervbe vette vas-híd építését, mely 20,000 koronába fog kerülni.

— **Az állatdíjazások új rendje.** Az állattenyésztés javítására jelentékeny tőnyezők a magyarszerte megtartott állatkiállítások és jutalmazások. Talán földmivelségi miniszter az e kiállításokat rendező gazdasági egyesületeknek kitálatásba helyezte az államségtség főemelését, kikötötte azonban, hogy csak abszolút értékű állatok jutalmaztassanak és a gazda köteleztessék jutalmazott állatát a tenyésztés számára megtartani. A gazda tehát, midőn a jutalmat átveszi, kötelező nyilatkozatot tesz, hogy jutalmazott állatját bizonyos ideig eladásra nem bocsáthatja.

— **A magyar gazdatisztek nyugdíjügyi kongresszusa.** A Gyakorlati Gazdatisztek Orsz. Egyesületének igazgatósága a legközelebbi választmányi ülés, illetőleg a gyakorlati gazdatiszteknek múlt évben lefolyt országos kongresszusa utasítása folytán az általános kötelező gazdatiszti nyugdíjügy tárgyában f. évi május 21-én megtartandó országos kongresszust hí össze a fővárosba. A kongresszusra meghívatnak mint legközelebből érdekeltek: Magyarországi földbirtokosai és a gazdatiszti osztálynak magyar honossággal bíró tagjai — tekintet nélkül arra, hogy oklevelesek vagy nem oklevelesek; de felkértek a minél nagyobb számban való megjelenésre a magyar törvényhozók is. A kongresszus tárgyát a Merza-féle általános kötelező gazdatiszti nyugdíjügyi tervezet képezi; de egyszersmind külön vitatetek tárgyalatni fognak az említett tervezetből kiemelkedő egyes kiválóan fontos kérdések is, így: a gazdatiszti nyugdíjügynek törvénybe való iktatása kapcsolatban a gazdatiszti törvény revíziójával, tehát a gazdatiszti ügy kódexének megalkotása; — a nyugdíjügy jogkörébe való jelzések a vármegyei gazdasági egyesületek által; — a meglévő magán nyugdíjalapok ügye, tekintettel a földbirtokosoknak holdankinti 25 fillér áldozatára; az özvegyek nyugdíj kérdése és a serdületlen árvák nevelési pótléka stb. A tételek előadónak jelesebb szakérők kértnek fel. Felhivatnak egyuttal az érdekeltek, hogy a fentiekhez hasonló tételekkel használható indítványokat f. é. apr. 15-ig a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete igazgatóságához (Budapest, VII., Baross tér 14. sz.) küldjék be.

— **Körjegyzőségek szaporítása.** Az új anyakönyvi törvény életbeléptetése s a közigazgatás nivójának emelése és egyszerűsítése a körjegyzőségek számának szaporítását teszi szükségessé. A reformok iránya az, hogy a községi autonómia kiterjesztessék s a központi hatóságok munkakörébe utalt teendők egyrésze a községekre háríttassék. Ez pedig előadhatatlanná teszi azt, hogy a nagy jegyzői körök megszűnjenek s a körjegyzőségek szaporíttassanak. A belügyminiszteriumban el is határozták a körjegyzőségek számának felemelését. Zalavármegye 12 új jegyzőséget kap, ezeket már ez évben, valószínűleg július 1-én felállítják, mert ekkor lép életbe, az új anyakönyvi törvény. A miniszter leirata a vármegye már megérkezett. Hogy hol lesznek az új jegyzőségek,

még megállapítva nincs. Az új körök kikérekítése iránt az eljárás megindult.

— **Szőlőoltvány eladás.** Egyik legmegbízhatóbb megyei szőlőoltványtermelő telepünkön *Békési Elek* igazgatótanító s járási faiskola felügyelő telepen *Zala-Koppányban* a még eladatlan oltványok leszállított áron vagyis I-ső oszt. szokványminőségben ezenként 160 koronáért; II-od rendűek 60 koronáért adatnak el. Kisebb-nagyobb készlet van még e fajokból: olasz rizling, fehér és piros sasza, passzatutti, zöld szilváni, muskatlóttonel, sárga ortliebi, mézes fehér.

— **Az alma.** Nincs olyan gyümölcs, mely a testünknek szükséges ásványt-sókat, névszerint a meszet, nátront, vasat, foszfort olyan könnyen emészthető alakban tartalmazná mint az alma. Savával kellemesen izgatja a gyomrot s fokozza az emésztést és az anyagcsereét. Különösen szellemi munkásoknak ajánlható, mert az agyműködés által fogyasztott foszforsavat nagymértékben s könnyen oldhatólag tartalmazza. Új embereknek nagyon ajánlja egy svájci újság — bár az egész nem újság, mert már a római ember is tojáson kezdte és almán végezte az ebédjét. (Ab ovo ad malum.) — Ütessünk alma fákat.

— **Mi fáj az erdőörnek?** Még tavaly történt, hogy Perlakon betért a korosmába Novák Antal erdőőr s rendkívül felháborodott, hogy ott az ivók között magyar szót hallott. Mint legelővebben fizető elsőrendű vendég, „kikérte magának,” hogy az ő jelenlétében ott magyarul beszéljenek, mert az ő szívének igen fáj, ha Muraközben magyar szót hall. De ez ártatlan kijelentés mellett gyalázkodásokat is szórt a magyarokra s ezért aztán följelentették. A kánizsai törvényszék elítélte Novák Antalt két hónapi fogházra és 40 korona fizetésre. És most már ez fáj neki.

— **Kivándorlás Egyiptomba.** Néhai Ismael kedive felesége Kairónak leggazdagabb özvegye. Özvegyiségének bánatában mindig csak arra gondol, hogy vigasztalódjék meg. Fájdalmát újabban úgy csillapítja, hogy magyar leányokat fogad udvarába. Leányaink persze nagyon biszékenyek és az *Ezeregyéj* varázspalotáit látják maguk előtt, mikor a ravasz lélekkufárok beszédeit hallják. De a leányok valószínűleg már Alexandriában, mikor partra szállnak, kijózanodnak. Jó lesz a csel fogások ellen védekezni.

— **Mennyi pénz van a világon?** Statisztikusok és ráérő emberek kiszámították, hogy az egész világon 33 milliárd értékű készpénz van forgalomban és pedig 16 milliárd aranyban és 17 milliárd ezüstben. A természet örök törvénye, hogy a világon semmi sem tart örökké. Számológépek kimutatták, hogy az arany és ezüstkészletből évente 20 millió korona értékű kopik el. Az ércpénz mellett tudvalevőleg az egész világon papírpénzek és bankjegyek is vannak forgalomban mintegy 16 milliárd korona értékben s az az összeg, mellyel az összes államok a papírpénzeket nemese ércben fődözik, mindössze 10 milliárd koronát tesz ki. tehát az egész világon 6 milliárd értékű papírpénz forog fődözetlenül. Ha tehát a nemese ércpénz értékéhez hozzávesszük a forgalomban lévő fődözött és fődözetlen papírpénz értékét is, megállapítjuk, hogy az egész világ készpénzkészlete kerek 50 milliárd koronát tesz ki.

— **Hazánk legbecesebb szőlője.** A floszerának teljesen ellentálló, permtezni soha nem kell, mert semmiféle betegség sem lombját, sem termését meg nem támadja. Téli hideg a takaratlan vesszőjét soha meg nem fagyasztja, ezen kívül még rendkívüli becsé, hogy igen korán ér — augusztus 15–20. között — rendkívüli bőtermő és bora oly erős és édes, hogy a nehéz olasz borok semmiben sem mulják felül. Ez a „Delaware” közvetlen termő szőlő, melynek részletes leírását — ábrán és bemutatva — úgy a homok, mint a hegyi szőlőtelepítőket érdeklőleg az „Ermelléki első szőlőoltvány telep” Nagykovágya (Biharin.) ingyen és ber-

motve küldi meg mindenkinek, ki címét egy levelező lapon tudatja. Ott 16 év óta szaporítják s ma már 27 katasztrális hold van ebből teljesen fajtisztán telepítve. Ezen telepnek mai számunk hirdetési rovatában közölt „Szőlőlugost ültessünk” című hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

— **Szőlőművelés.** Már többször volt alkalomunk megemlékezni a *Nagyöszön* létesített „Millenium” telep szőlőoltványszaporítótelepről, a nagy-szentmiklósi kinézi és pakáci fiókokkal. Királyi közjegyzői okiratokkal kimutattuk annak terjedelmét, üzembéességét nagyságát forgalmát és megbízhatóságát. Igazi forgalma ezen mintatelepről csak annak lesz, ki személyesen meggyőződést ezen szőlőiskola nagyszerűségéről. Az 1896-ik évben még csak 200 négyszögöl nagyságú kísérleti telepből — amint arról mi is személyesen meggyőződöttünk — Buding Károly teleptulajdonos oly mintatelepet létesített, amelyhez hasonló kiterjedésű és berendezésű szőlőiskola széles az országban — sőt még az ország határán túl is — nem létezik. Ott találjuk a fajtiszta óriási anyatáblákat, az oltványiskolákat, dugvány-és szőlőoltványiskolákat, a gyönyörű, szebbnél-szebb termőszőlőkkel. Rend, pontosság és csin mindenben. Ott a szociális kérdés is gyönyörű megoldást nyer. Ezer és ezer munkáskéz kap állandó foglalkozást, ami más-ként nem is lehet, ha elgondoljuk, hogy évente 15–20 millió számra természetnek amerikai vadveszők, gyökerekek, szőlőoltványok, dugványok és gyökerekes szőlőoltványok. Amerikai rendszer szerint nagyszerű vízemelővel, szélmotorokkal és vízművekkel az összes iskolák keresztül-kasul ártévi kutak módjára földalatti vízvezetékkel vannak ellátva és így a szárazság — amiben tavaly nekünk is nagy részünk volt — eme iskolákban hatalmát nem éreztheti. Ezen gyakorlati és gyönyörű berendezés óriási összegeket emészthetett fel, de van is reményünk hozzá, hogy a szőlőszet iránt érdeklődők csakis ott fogják szükségletüket beszerezni, ami mindenesetre oly kerttulajdonosok saját érdeke is, kik szép, egészséges, fajtiszta és tartós szőlőszeti termények és szőlőoltványok birtokába akarnak jutni. Amint a Buding Károly teleptulajdonos által szerkesztett képes nagy árjegyzékből — amely árjegyzék egy szőlőszeti mű számba vehető — mi is meggyőződést szereztünk, az árak is olyan alacsonyak, hogy azok olcsóság tekintetében minden más hasonló vállalatú teleppel a versenyt felvehetik.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gabor.

Minden háziasszony
bűszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávénak
egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányoz-
nia a kávéval készítésénél.
o o o
Csak az eredeti csomagokat
kérjük a „KATHREINER-
nével.

Mag. I. b. 1905.

Husvétii képeslapok
nagy választékban kaphatók,
Horvát Gabornál, Sümegen.

SZŐLŐVESSZŐ!!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort!

Oltani, perimetezni nem kell!

A fillokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek!

Nagymennyiségű Delaware-vesszős
szőlőoltvány-eladás!!

Cím:

Szigyártó Nagy Mihály,

Felső-Szeged.

Lugasvesszők 20 db. 2 órással csak 10 K.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hírneves valódi szepességi

lenvászon és
damasztárú

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár
bejegyzett védjegye.

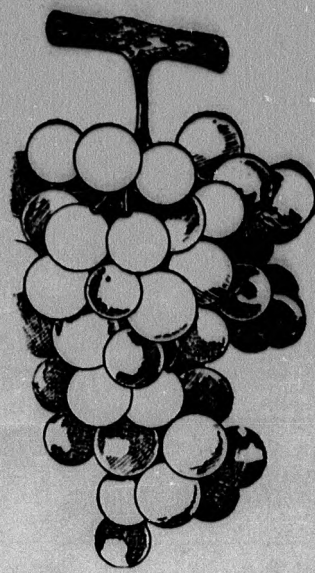

Késmárki
gyártmány
csak az, mely
ezen véd-
jeggyel van
ellátva.

HAZAI IPAR!

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép tartós szőlője
csak annak lesz, aki ingyen kéri Ma-
gyarország legnagyobb szőlőiskolájának
árjegyzékét, mely szőlőiskola állami se-
géllyel, állami felügyelet mellett létesült.

Porcellán

edények, servi-
cek, üvegárúk

minden kivitelben a
legolcsóbban

Würzburger Jakabnál

Sümegen kaphatók.

Németh Sándor fényképész, Devacserből.

Vagyok bátor értesíteni Sümeg és vidéke n. é. közönségét, hogy f. évi március hó 26 tól kezdődőleg minden szombat, vasárnap és hétfőn Sümegen, özv. Raile Józsefné úrnő házában (Deák Ferenc-ucca)

fényképészeti felvételeket

eszközök minden nagyságban és bármely időben a legfinomabb kivitelben.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Németh Sándor fényképész.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruháim mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonatot,

„Asszonydicséret“

védjegy,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

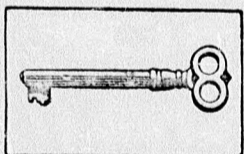
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosásénál.

Nélkülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bovásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden csomag szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga országában, az európai szappaniparban.

— Kiadó üzlethelyiség. Egy üzlethelyiség, esetleg raktárral a főtéren, mely a mai kornak megfelelően újonnan lesz átalakítva, július 1-ére kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, Márkus Salamon Fia cégnél, Sümegen.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

a kiadóhivatal.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátthatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban elárulit

Würzburger Jakob, Sümeg.

Látványosság ingyen!

Írjon levelezőlapot és megkapja ingyen és bérmentve gazdag tartalmú mintagyűjteményemet a legújabb

ruhaszövetekből és fehérneműekből.

Az árak olcsóbbak, mint bárhol.

B. SCHIFF

első és legnagyobb különleges szétküldési üzlet női és úri ruhaszövetekből, fehérneműekből és lenárúkból.

Wien, I., Fleischmarkt 6.

Gazdák és állattenyésztők

figyelmébe ajánlom

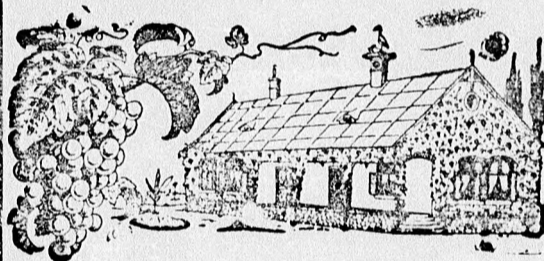
az állatok emésztését elősegítő

tápport,

mely eredeti csomagokban kapható

Márkus Salamon Fia cég-

nél, Sümegen.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek falai mellett a legesekegyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár minél kúszó természetű), mert nagyobb része meg is nő termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják hazukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező lapon tudatja. Borfajta szőlőgyümölcsök is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsóbb áron és »Delaware« sima, ültetéshez és ebből borminta

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kagya, Bihar megye.

Sárcipő (galoschni)

Würzburger Jakobnál, Sümegen.

Hölgyeknek . . . 1.10 frt.

Duplaerős, uraknak . 1.65 frt.

Slipper, (nyelves) hölgynek 1.40 frt.

Slipper, „ uraknak 1.70 frt.